

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

СОВЕТ БОЛЬШЕНЫРТИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422063, Республика Татарстан, Сабинский район,
с.Б.Нырты, ул. М Джагилия, д.13
тел. (84362) 45-2-32

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ОЛЫ НЫРТЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

422063, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Олы Нырты авылы, М Жәлил урамы, 13 йорт

тел. (84362) 45-2-32

e-mail: Bnir.sab@tatar.ru

РЕШЕНИЕ
09.07.2019

КАРАР
№13

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Олы Нырты авыл жирлеге территориясендә
гражданнырдан сораштыру уздыруны билгеләү һәм
уздыру турында нигезләмәне раслау турында

2003 елның 6 октябрәндә кабул ителгән “Россия Федерациясендә жирле
үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” №131-ФЗ Федераль
законына, 2004 елның 28 июлендә кабул ителгән “Татарстан Республикасында
жирле үзидарә турында” №45-ЗРТ Татарстан Республикасы законына, Олы
Нырты авыл жирлеге Уставына туры китереп, Саба муниципаль районы Олы
Нырты авыл жирлегендә гражданнырның жирле үзидарәне башкару хокукларын
гамәлгә ашыру, һәм шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте
органнары, Олы Нырты авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфаи
затлары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә
халык фикерен белү һәм исәпкә алу максатында Саба муниципаль районы Олы
Нырты авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл
жирлеге территориясендә гражданнырдан сораштыру уздыруны билгеләү һәм
уздыру турында нигезләмәне расларга (кушымта теркәлә).

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндә
Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында түбәндәге адрес
буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл
жирлегенә рәсми сайтында: <http://saby.tatarstan.ru/nirti> адресы буенча бастырып
чыгарырга.

Олы Нырты авыл жирлеге башлыгы: Р.З.Сәфәргалиев

Расланган:

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советының 2019 елның 9 июлендә чыккан 13 номерлы карары белән

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге территориясендә гражданнардан сораштыру уздыруны билгеләү һәм уздыру турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Гражданнардан сораштыру (алга таба-сораштыру) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерүенең бер формасы булып тора.

Сораштыру юлы белән гражданнарның җирле үзидарәне башкару хокукы гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру – җирле әһәмияттәге сорауларны чишкәндә һәм җирле үзидарәнең вазыйфаи затлары һәм органнары, шулай ук дөүләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә яки Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлегендә яшәүчеләрнең фикерен ачыклау ысулы булып күзаллана.

1.3. Сораштыру нәтижеләре тәкъдим итү характерында була.

2. Сораштыру уздыру принциплары.

2.1. Сораштыру уздыруда Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлегендә яшәүче, сайлау хокукына ия гражданнар катнашырга хокуклы.

2.2. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлегендә яшәүчеләр сораштыруда тигез нигезләрдә катнаша. һәр катнашучы бер тавыш хокукына ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Гражданнарның сораштыруда катнашуына аларның женесенә, расасына, милләтенә, теленә, килеп чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи торышына, диненә, иманына, иҗтимагый берләшмәләрдә торышына бәйлә нинди дә булса туры яки кыёк чикләүләр рөхсәт ителми.

2.4. Сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыяри. Сораштыру барышында беркем дә үз фикерен һәм карашын белдерүгә яки аннан баш тартуга мәҗбүр ителә алмый.

2.5. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкның сораштыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыруына булышырга бурычлы.

3. Сораштыруга куела торган сораулар.

3.1. Сораштыруга түбәндәге сораулар куелырга мөмкин:

- Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагылучы һәм Олы Нырты авыл җирлеге Уставы белән җирле әһәмияттәге сорауларга карый торган;

- региональ һәм регионара әһәмияттәге объектлар өчен муниципаль берәмлек җирләрнең максатчан билгеләнешен үзгәртү турында.

3.2 Сораштыруга куелучы сораулар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы закончалыкларына, Олы Нырты авыл җирлеге уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруга куелучы сораулар аларны күптөрле аңлауга юл куелмаслык итеп формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыру төрләре.

4.1. Сораштыру яшерен, исемләп яки ачык тавыш биру юлы белән уздырыла.

4.2. Яшерен тавыш биру- сораштыру битләре белән сораштыру уздыру пунктларында бер көн дәвамында уздырыла.

4.3. Исемләп тавыш биру- сораштыру битләре яки сораштыру исемлеге буенча сораштыру пунктларында, шулай ук сораштыру уздыру комиссиясе членнары тарафыннан сораштыру уздыруда катнашучыларның яшәу урыннарында бер яки берничә көн дәвамында уздырыла.

4.4. Сораштыру шулай ук ачык формада гражданнар жыелышларында да уздырыла ала.

5. Сораштыруны билгеләү тәртібе.

5.1. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге территориясендә гражданнардан сораштыру уздыру түбәндәгеләрнең инициативасы белән уздырыла:

1) җирле әһәмияттәге сораулар буенча җирлек башлыгы яки җирлек Советы;

2) региональ һәм регионара әһәмияттәге объектлар өчен муниципаль берәмлек җирләрнең максатчан билгеләнешен үзгәртү буенча халык фикерен исәпкә алу өчен Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары;

5.2. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы инициативасы белән уздырылучы сораштыру, күрсәтелгән орган тарафыннан сораштыру уздыру билгеләү турында карар кабул ителеп билгеләнә.

Җирлек башлыгы инициативасы белән билгеләнүче сораштыру, җирлек Советына сораштыру уздыру турында үтенеч җибәрү белән билгеләнә.

Татартсан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы белән билгеләнүче сораштыру, әлеге орган тарафыннан Олы Нырты авыл җирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенеч җибәрү белән билгеләнә.

5.3. Сораштыру уздыру турында үтенечтә:

- сораштыру уздыруның мотивлары;

- сораштыруга куелучы сорауның (сорауларның) тәкъдим ителүче формулировкасы;
- сораштыру территориясе;
- сораштыруның фаразланган көне һәм аның төре күрсәтелә.

5.4. Сораштыруны билгеләү турында карар Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә.

5.5. Сораштыру билгеләү турында карар үтенеч кәргәннән соң һәм аны уздыру көненнән 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыру билгеләү турында карар кабул ителгәнче Олы Нырты авыл җирлеге Советының сораштыру уздыруның инициаторы белән сораштыруга куелучы сорауны алдан килештерү (аныклау) мөмкин.

5.6. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы, сораштыруга куелучы сорауның(сорауларның) формулировкасы гамәлдәге закончалыкларга, өлгегә нигезләмәгә каршы килгән очракта, сораштыру уздыруның инициаторына сораштыру уздыруны кире кага.

5.7. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советының сораштыру уздыру билгеләү турында карарында:

- 1) сораштыру уздыруның көне һәм срогы;
- 2) сораштыру уздыруга тәкъдим ителүче сорауның(сорауларның) формулировкасы;
- 3) сораштыру уздыру методикасы;
- 4) сораштыру битенең формасы;
- 5) сораштыруда катнашучыларның минималь саны күрсәтелә.

5.8. Сораштыру уздыру билгеләү турында карар аны уздыруга кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга тиеш.

6. Сораштыру уздыру буенча комиссия.

6.1. Граждандан сораштыруны әзерләүне һәм оештыруны сораштыру уздыру буенча комиссия (алга таба –Комиссия) башкара.

6.2. Комиссия Олы Нырты авыл җирлеге Советы тарафыннан, сораштыру уздыру территориясенә бәйле рәвештә, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә 3-15 кешедән билгеләнә.

6.3. Комиссия составына Олы Нырты авыл җирлеге Советы, башка җирле үзидарә вәкилләре, шулай ук сораштыру уздырылучы иҗтимагый территорияләр вәкилләре керә.

6.4. Комиссия, ул оешу турында карар кабул ителгәннән соң, 3 көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренче утырышында Комиссия, ачык тавыш бирү юлы белән үз составыннан Комиссиянең рәисен, аның урынбасар(лар)ын һәм сәркатибен сайлай, сораштыру участокларын раслай, һәм шулай ук әгәр сораштыру пунктларда уздырылса, шундый пунктларның санын һәм урнашу урынын раслай.

Комиссия утырышларын зарурлыктан чыгып аның рәйсе чакыра. Комиссия утырышы аның членнарының яртысыннан күбесе катнашкан очракта хокуклы дип санала.

Комиссия карарлары комиссия утырышында катнашучыларның күпчелек ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Комиссия гражданнардан сораштыру уздыру өчен кирәк булган кадәр эшче төркемнәр оештырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру участоклары, Комиссиянең урнашу урыны һәм гражданнардан сораштыру уздыру пунктларының урнашу урыны сораштыру уздыруга 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш.

6.6. Сораштыру уздыру буенча комиссия:

- гражданнардан сораштыру уздырганда әлеге Нигезләмәнең үтөлешен оештыра;
- сораштыру уздыру пунктларын жиһазландыра;
- сораштыру битләрен һәм сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәэмин итә;
- сораштыру уздырганда имзалар жыюны оештыра;
- Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлегендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәэмин итә;
- сораштыру уздырганда яшәүчеләрнең тавыш бирүен әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә оештыра;
- Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, иҗтимагый оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;
- гражданнардан сораштыру нәтижеләрен билгели;
- гражданнардан сораштыру уздыру белән бәйлә шикаятьләр һәм гаризаларны карый;
- әлеге Нигезләмә һәм гамәлдәге закончалыкларга туры китереп башка вәкаләтләрне башкара.

6.7. Комиссиянең вәкаләтләре Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы тарафыннан сораштыру нәтижеләре рәсми рәвештә басылып чыкканнан (халыкка игълан ителгәннән) соң туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлегенең материал-техник, оештыру ягын тәэмин итү Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы аппараты тарафыннан тәэмин ителә.

7. Сораштыру участоклары. Сораштыруда катнашучылар исемлекләре.

7.1. Сораштыру участогы- сораштыру буенча комиссия тарафыннан билгеләнгән, гражданнардан сораштыру уздырылуы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге территориясе.

Сораштыру территориясе бердәм сораштыру участогын тәэмин итәргә мөмкин.

Сораштыру учасокларының сораштыру уздыру вакытында тавыш бирү өчен махсус жиһазланган биналары булырга тиеш. Сораштыру вакытында учасокларда тавыш бирүне, учасокларга жибәрелгән, Комиссиянең бер члены житәкчелек иткән комиссия членнары тәэмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә муниципаль берәмлекнең тавыш бирү хокукына ия гражданны кертелә. Исемлектә сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьлекләргә туган көне һәм ае да) һәм яшәү адресы күрсәтелә. Яшәүчеләре конкрет учасокта сораштыру уздыру буенча исемлеккә керту өчен нигез булып, аның шушы учасокта урнашу факты тора. Яшәүчеләре сораштыру уздыру буенча сораштырылуучылар исемлегенә бары тик бер учасокта гына кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә һәм исемлекне төзегән комиссия рәисе һәм сәркатибе тарафыннан имзалана.

Сораштыруда катнашу хокукына ия яшәүчеләре өстәмә исемлеккә керту өлеге нигезләмәгә туры китереп, теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру уздыру көнендә дә рәхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукына ия яшәүчеләре исемлегенә үзгәрешләре керту, тавышларны санау башланганнан соң, тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру уздыру көненә 3 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру бите.

8.1. Сораштыру бите сораштыруга куелган сорау(лар)ның төгәл текстын һәм аңа тавыш бирүчеләре ихтыяр белдерүен “риза” яки “каршы” сүзләре вариантлары астына куелган буш шакмаклардан гыйбарәт.

Сораштыруга берничә сорау куелган булса, алар бер сораштыру битенә урнаштырыла, эзлекле номерлана һәм бер-берсеннән горизонталь сызыклар белән аерылып тора. Сораштыруга куелган норматив-хокукий акт проектының нинди дә булса статьясы яки пунктының альтернатив редакциясе шулай ук эзлекле номерлана.

Исемләп тавыш бирү өчен кулланылуы сораштыру битенең тавыш бирүчеләре турында мәгълүматлар язучы өчен буш урыны булырга тиеш.

Сораштыру бите аны тутыру тәртибе турында аңлатманы үз эченә ала. Битнең өске уң почмагында Комиссия рәисе һәм сәркатибе имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге.

9.1. Сораштыру исемлеге исемләп тавыш бирү вакытында кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урыны язылган таблицада гыйбарәт. Бу графаларның уң ягында сораштыруга куелган сорау(лар)ның төгәл текст астында “риза” яки “каршы” җаваплары вариантлары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучыларга имза кую өчен урын калдырыла.

Сораштыруга берничә сорау куелган очракта, алар сораштыру исемлегендә эзлекле тәртиптә урнаштырыла.

9.2. Сораштыру исемлегенен һәр бите Комиссия рәисе һәм сәркатибе тарафыннан имзалана.

10. Сораштыру уздыру тәртибе.

10.1. Сораштыру Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советының сораштыру уздыру билгеләү турында карары белән билгеләнгән көндә (яки көннәрдә) уздырыла.

10.2. Гражданның сораштыру уздыру сораштыру уздыру пунктларында җирле вакыт белән иртәнге сизгәдән кичке сизгә кадәр уздырыла.

11. Сораштыру уздырганда яшерен тавыш бирү тәртибе.

11.1 Яшерен тавыш бирү -сораштыру уздыру пунктларында, яшерен тавыш бирү өчен махсус җайланган урыннар һәм тавыш бирү вакытына мөһөрләнгән тартмалар булган очракта уздырыла.

11.2. Сораштыру бите тавыш бирүчегә сораштыруда катнашучылар исемлегенә буенча Комиссия членнары тарафыннан бирелә. Сораштыру бите алган вакытта тавыш бирүче аның шәхесен билгеләүче һәм яшәү урынын раслаучы паспортын күрсәтә, сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясе турына имзасын куя. Исемлеккә паспорт мәгълүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Тавыш бирүче исемлеккә үзе кул куя алмаган очракта, ул комиссия членнарыннан тыш башка кешенен ярдәменнән файдаланырга мөмкин.

Сораштыруда катнашучыга ярдәм күрсәткән зат, исемлеккә “сораштыру битен алу турында катнашучының имзасы” графасына, үзенен фамилиясен күрсәтеп кул куя.

11.4. Сораштыру бите тавыш бирүче тарафыннан махсус җиһазланган урында (кабина яки бүлмә), башка затлар булмаган җирдә тутырыла һәм тавыш бирер өчен куелган тартмага салына.

Тавыш биргән вакытта катнашучы үз ихтыярына туры китереп, “риза” яки “каршы” сүзләре астындагы шакмакка теләсә нинди тамга куя.

Комиссия членнары сораштыруның яшеренлеген тәэмин итә.

Тавыш бирүче сораштыру битен тутырганда хата җибәрдем дип исәпләгән очракта, ул Комиссия членнарына аңа бозылганы урынына яңа сораштыру бите бирүен сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Комиссия членнары тавыш бирүчегә, катнашучылар исемлегендә аның фамилиясе каршына туры килә торган тамга куеп, яңа сораштыру бите бирә. Бозылган сораштыру бите яраксызландырыла, бу турыда Комиссия членнары тарафыннан акт төзелә.

Тутырылган сораштыру битләре тавыш бирүче тарафыннан, Комиссия членнарының күз уңында урнаштырылган тартмага төшерелә.

Тартмалар саны Комиссия тарафыннан тәгаенләнә. Тавыш бирүне күчәрелеп йөртелә торган тартмалар белән уздыруны Комиссия мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Әгәр комиссия члены сорапшытуу серен боза яки тавыш бирүченең ихтыярына басым ясарга маташа икән, ул кичекмәстән аның эшендә катнашудан читләштерелә. Читләштерү турында карар әлеге участкагы эшне житәкләүче комиссия члены тарафыннан, туры килә торган беркетмә төзеп һәм барлык комиссия членнары тарафыннан имзаланып, кабул ителә.

12. Сорапшытуу уздырганда исемләп тавыш бирү уздыру тәртибе.

12.1. Исемләп тавыш бирү- сорапшытуу уздыру пунктларында да, гражданның яшәү урынында да уздырылырга мөмкин.

12.2. Исемләп тавыш бирү- сорапшытуу битләре белән дә, сорапшытуу исемлегә белән дә уздырылырга мөмкин.

12.3. Сорапшытуу исемлегә буенча исемләп тавыш биргәндә, тавыш бирүче шәхесен һәм тору урынын раслаучы паспорт яки башка документ күрсәтеп, сорапшытуу исемлегендә үзенең фамилиясе каршына аның ихтыярын белдерүче теләсә нинди тамга куя һәм имзалый.

12.4. Сорапшытуу битләре буенча исемләп тавыш биргәндә, тавыш бирүче сорапшытуу битенә үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен, адресын яза, “риза” яки “каршы” сүзләре астында шакмакка үз ихтыярына туры китереп теләсә нинди тамга куя һәм шунда ук имзасын куя.

Тавыш бирүченең үтенече буенча, сорапшытуу битенә катнашучы турында мәгълүматны Комиссия члены тутырырга мөмкин, ләкин туры килә торган шакмакка тамганы һәм имзасын тавыш бирүче үзе куя.

12.5. Сорапшытуу уздыру барышында һәр көн азагында тутырылган сорапшытуу битләре, сорапшытуу уздыручылар тарафыннан, Комиссиягә тапшырыла.

12.6. Сорапшытуу битләре буенча тавыш бирү мәгълүматлары Комиссия членнары тарафыннан сорапшытуу нәтижеләрен билгеләүче төп документ булып торучы сорапшытуу исемлегенә күчерелә.

13. Сорапшытуу үткәргәндә ачык тавыш бирү үткәру тәртибе

13.1. Комиссия, сорапшытуда катнашучы кешеләр саны 1000 кешедән артмаса, сорапшытуда катнашкан сорау (мәсьәләләр) буенча тавыш бирү үткәру өчен сорапшытуда катнашучылар жыелышын үткәругә хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сорапшытуда катнашучылар исемлегә буенча үткәрелә. Жыелышны комиссия вәкилләре өч кешедән дә ким булмаган санда ачалар һәм алып баралар. Жыелышта кызыксынучы якларга сорапшытуда куелган мәсьәлә (мәсьәләләр) буенча сорау бирү рәхсәт ителә, сорауларына җавап бирелә, эмма фикер алышулар үткәрелми.

13.2. Жыелышта тавыш бирү һәр мәсьәлә буенча аерым «Өчен» һәм аерым «Каршы» үткәрелә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән сорапшытуда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижеләре беркетмәгә кертелә, ул жыелышта катнашучы барлык комиссия әгъзалары тарафыннан имзалана.

13.3. Сорапшытуда исемлеккә кертелгән катнашучылар саны халык санының 25 процентыннан артса, жыелыш тулы хокуклы дип санала.

14. Сораштыру нәтижеләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткәргәннән соң, Комиссия сораштыру нәтижеләре буенча тавыш бирү нәтижеләрен исәпли һәм түбәндәге мәғлүматлар күрсәтелә торган сораштыру нәтижеләре турында беркетмә белән үзенәң карарын рәсмиләштерә:

- беркетмә төзү датасы;
- сораштыру үткәру вакыты: башлану һәм тәмамлану вакыты;
- сораштыру үткәру буенча участок адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру җирлек территориясенәң бер өлешендә үткәрелгән булса, торақ пунктларның, урамнарның, йортларның номерларының исемнәре һичшиксез күрсәтелә);
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган сорау (сораулар) төзелеше ;
- сораштыруда катнашу өчен исемлеккә кертелгән гражданның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданны саны;
- сораштыруны узган яисә хәл ителмәгән дип тану ;
- сораштыру дәрәс яки дәрәс түгел дип тану;
- сораштыру исемлегендәге язмалар санын дәрәс түгел дип яки сораштыру кәгазьләренәң санын дәрәс түгел дип тану;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә «Өчен» дип бирелгән тавыш саны;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә «Каршы» дип бирелгән тавыш саны;
- сораштыру нәтижеләре (мәсьәлә хупланган дип санала, әгәр тавыш бирүдә катнашучыларның яртысыннан күбә сорауга «Өчен»дип җавап бирсә).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелгән булса, тавышларны санау һәм һәр мәсьәлә буенча беркетмә аерым төзелә.

14.3. Сораштыру кәгазендә язу дәрәс түгел дип таныла, әгәр:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс итеп билгеләү мөмкин булмаса ;
- язуда сайлаучы турында мәғлүматлар яки аның имзасы булмаса;
- кабатланган язмалар булса.

Сораштыру кәгазьләре гәмәлдә түгел дип таныла:

- билгеләнмәгән үрнәктә булса,
- комиссия әгъзаларының тамгалары булмаса,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс итеп билгеләп булмаса.

14.4. Комиссия сораштыруны булмаган дип саный, әгәр сораштыруда катнашкан халық саны Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлегә Советы карары белән билгеләнгән минималь саннан ким булса.

14.5. Комиссия сораштыру нәтижеләрен дәрәс түгел дип саный:

- әгәр сораштыру уздырган вакытта җибәрелгән хокук бозулар гражданның ихтыяр белдерү нәтижеләрен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирми икән;
- әгәр сораштыру исемлегендәге дәрәс дип танылган язма саны сораштыруда катнашкан гражданны санының 80%нан ким булса;
- әгәр сораштыру кәгазе саны сораштыруда катнашкан гражданны санының 80%нан ким булса.

14.6. Сораштыру нәтижеләре турында беркетмә 2 нөсхәдә төзелә һәм комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәгә кул куйган вакытта комиссиянең кайбер әгъзалары булмаган очракта, беркетмәдә бу хакта, аларның юклыгы сәбәпләрен күрсәтеп, язып куела.

Комиссия әгъзасы беркетмә белән тулысынча яки аның аерым нигезләмәләре белән килешмәсә, беркетмәгә кушып бирелә торган аерым фикерне язмача язмага хокукы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма языла. Беркетмә дәрәҗәсә санала, әгәр Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнгән комиссия әгъзалары саныннан күпчелек имза белән имзаланса.

Беркетмәгә кул кую көне комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижеләрен билгеләү көне булып тора.

14.7. Беркетмәнең бер нөсхәсе Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советына сораштыру кәгазьләре яки сораштыру исемлекләре белән бергә җибәрелә, беркетмәнең икенче нөсхәсе сораштыру үткәру инициаторына җибәрелә.

Беркетмәнең бер нөсхәсенә комиссиягә кәргән язма шикаятьләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән карарлар теркәлә. Шикаятьләрнең, гаризаларның һәм алар буенча кабул ителгән карарларның расланган күчәрмәләре беркетмәнең икенче нөсхәсенә теркәлә.

Бер нөсхәнең күчәрмәләре массакуләм мәгълүмат чараларына, җирле иҗтимагый берләшмәләргә һәм территорияль иҗтимагый үзидарә органнарына тәкъдим ителергә мөмкин.

14.8. Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге комиссиясе һәм Советы сораштыру үткәру буенча документларның сакланышын һәм тутырылган сораштыру кәгазьләренең кагылгысызлыгын тәэмин итә.

15. Сораштыру нәтижеләре

15.1. Сораштыру нәтижеләре аны үткәргәннән соң бер ай вакыт эчендә бастырылырга (халыкка игълан ителергә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халык фикере тәкъдим итү сыйфатына ия. Сораштыру нәтижеләре җирле үзидарә органнары һәм Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дөләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә мәҗбүри рәвештә каралырга һәм исәпкә алынырга тиеш.

15.3. Сораштыру нәтижеләренә каршы килә торган карарлар кабул ителгән очракта, вәкаләтләр һәм җирле үзидарә вазыйфаи затлары карар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка игълан итү) юлы белән мондый карар кабул итүнең сәбәпләрен халыкка җиткерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советында Саба муниципаль районы Олы Кибәче авыл җирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре тәмамлану вакытына кадәр саклана, аннары муниципаль архивка җибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срогы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким булырга тиеш түгел.

17. Сораштыру үткөрүне финанс яктан тээмин итү

17.1. Гражданнар арасында сораштыру эзерлөгө һәм үткөрүгө бөйле чараларны финанслау башкарыла:

- жирле бюджет хисабына – сораштыруны жирле үзидарә органнары инициативасы буенча үткөргөндә;

- Татарстан Республикасы бюджеты хисабына – сораштыруны Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча үткөргөндә.

18. Сораштыруда катнашу хокукларын бозган өчен жаваплылык

18.1. Россия Федерация гражданин көч кулланып, сатып алып, янап, ялган документлар белән яки башка төрле гамәлләр белән ирекле рәвештә сораштыруда катнашырга, яисә комиссиянең эшенә яки әгъзаләренә каршылык күрсәткән затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплылыкка тартылалар.